

Miljömålen måste in i kommunala beslut

Miljömål. Sexton år har gått sedan Sveriges miljö kvalitetsmål – för framtida generationer – beslutades av riksdagen. Det kreativa, offensiva och framåtsyftande miljöarbetet i Sveriges kommuner är avgörande för att vi ska nå målen och ger samtidigt vinster inom andra politikområden. Men det som görs i dag är inte tillräckligt, skriver åtta generaldirektörer i en gemensam vädjan till kommunpolitikerna.

Nina Cromnier mfl , generaldirektör Kemikalieinspektionen

Fler debattartiklar av författaren

Publicerad: 7 maj 2015 kl 05:45

I veckan presenterades första delen av den fördjupade utvärderingen av miljö kvalitetsmålen. Som myndighetschefer med ansvar för miljö målen kan vi konstatera att stora insatser görs av myndigheter, näringsliv och inte minst av kommuner. Insatser som leder till ökad måluppfyllelse och som kan inspirera andra. Men det är inte tillräckligt.

Ett av skälen till att miljö kvalitetsmålen inte nås är målkonflikter mellan miljö hänsyn och andra intressen. Detta trots att de miljö åtgärder som föreslås ofta är samhällsekonomiskt lönsamma. Det behövs långsiktighet, tydligare prioriteringar och bättre samordning mellan miljö kvalitetsmål och andra samhällsmål. För att nå miljö kvalitetsmålen behöver de få en ökad tyngd i politiska och ekonomiska beslut. Här är du som kommunpolitiker en viktig spelare tillsammans med riksdagspolitikerna, myndigheterna och näringslivet. Genom medvetna val medverkar du till att målen nås.

Kreativa och offensiva lösningar i kommunerna banar väg för att lösa miljö problem och ger ringar på vattnet. När det sker på ett balanserat sätt bidrar det också till att främja innovation i näringslivet.

Några exempel är Göteborgs stads miljö program som gör det enklare för invånare och företag att göra bra miljö val. Sundbyberg satsar på giftfria förskolor. Gällivare och Jokkmokks kommuner arbetar med den lokala förvaltningen av världsarvet Laponia. Allt fler kommuner tillämpar hyggesfritt skogsbruk, som gagnar både den biologiska mångfalden och skapar områden för rekreation. Flera regioner arbetar med anropsstyrd kollektivtrafik, vilket gör att även invånare på landsbygden i högre grad kan åka kollektivt.

Likaså kan effektivare energianvändning och minskat matsvinn minska kommunernas utgifter samtidigt som miljön gynnas. Prioriteras infrastruktur för cyklister och gående bidrar det till vinster för miljö, hälsa, trafiksäkerhet och livsmiljö. Om Helsingborgs stad når målsättningen i sin cykelplan att antalet cykelresor 2005–2015 ökar med 17 procent kan nyttan värderas till 8,6 miljoner kronor per år – tre gånger större än den årliga kostnaden.

Att nå miljö målen är att bidra till en förbättrad folkhälsa. Exempel från Malmö om nyttan av att nå stadens miljö mål visar att minskad energianvändning och byte till miljö vänligare alternativ ger en

förbättrad luftkvalitet och bidrar till positiva hälsoeffekter. Många upplever att de återhämtar sig när de utövar friluftsliv vid vatten och att ett öppet landskap förhöjer livskvaliteten. Lika viktigt är att våra städer har en god och hälsosam livsmiljö.

Att bevara och återskapa ekosystemtjänster, som gröna tak och naturlig vattenrening, är inte bara bra för den biologiska mångfalden. Det gynnar även friluftslivsvärden, det lokala attraktionsvärdet och därmed den lokala ekonomin. Likaså krävs en långsiktig plan innan jordbruksmark exploateras, och kommunerna har en nyckelroll i att bevara och utveckla tätorternas kringliggande landskap.

Miljö kvalitetsmålen ska leda oss så att vi även i framtiden har frisk luft, levande sjöar, ett rent dricksvatten, skogar, ett rikt odlingslandskap och hållbara städer. Det handlar om vad vi investerar i dag och för framtiden. Förutom att bygga vidare på de många goda insatser som görs, så behöver myndigheter, kommuner och näringsliv samverka mer.

Vi behöver skapa delaktighet och engagemang hos alla de som ska möjliggöra att vi går från ord till måluppfyllelse. Samhället i stort tjänar på att miljö kvalitetsmålen nås.

Fotnot: Det svenska miljömålssystemet innehåller ett generationsmål, sexton miljö kvalitetsmål och tjugofyra etappmål. Miljö kvalitetsmålen beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till. Generationsmålet anger inriktningen för den samhällsomställning som behöver ske inom en generation för att miljö kvalitetsmålen ska nås. Etappmålen är steg på vägen för att nå generationsmålet och ett eller flera miljö kvalitetsmål. Läs mer på miljomal.se.

Nina Cromnier, generaldirektör Kemikalieinspektionen

Leif Denneberg, generaldirektör Jordbruksverket

Mats Persson, generaldirektör Strålsäkerhetsmyndigheten

Björn Risinger, generaldirektör Havs- och vattenmyndigheten

Monika Stridsman, generaldirektör Skogsstyrelsen

Lena Söderberg, generaldirektör Sveriges geologiska undersökning

Eva Thörnelöf, vikarierande generaldirektör Naturvårdsverket

Janna Valik, generaldirektör Boverket